

JUBILEUM VÝZNAMNÉHO ZNALCE

Rudolf Gilbert: 115 a 90 (4)

V minulém čísle jsme informovali o dohledání soudního spisu z let 1945–47, týkajícího se obvinění vznesených proti RG Ervínem Hirschem a dalšími osobami, a slíbili, že o nich dnes napíšeme více. Jde o spis uložený ve Státním oblastním archivu v Praze, který je tak rozsáhlý a obsahuje tolik zajímavých informací, dokreslujících dnes už jen těžko představitelnou situaci před německou okupací a pak za protektorátu, že je velká škoda, že z něj v rámci našeho seriálu můžeme představit jen nepatrnou část. Dnes dáme slovo E. Hirschovi, příště zase Rudolfu Gilbertovi.

FRANTIŠEK BENEŠ

Už jsme řekli, že hlavní výhrady proti činnosti RG za války vznesl redaktor Ervín Hirsch, který už v červnu roku 1945 podal na Policejní ředitelství v Praze toto trestní oznámení: „Navrátiv se z židovského koncentračního tábora v Terezíně, pokládám v zájmu očisty našeho veřejného národního života za svoji povinnost podati toto trestní oznámení na Ing. Dr. Rudolfa Gilberta, profesora na Státní grafické škole v Praze, soudního znalce filatelie, bytem v Praze–XII, Rejskova ul. 2. Ing. R. Gilbert získal si svou činností ve filatelii určitý přehled o majetkových hodnotách, uložených ve známkách, a jeho veškerá činnost v uplynulých šesti létech směřovala převážně k tomu, aby značnou část těchto hodnot převedl do svého majetku. Při tom užíval method naprosto neštitivých, jimiž ohrozil přímo svobodu i život svých spoluobčanů. K docílení přehlednosti rozdělují svoji obžalobu do šesti oddílů, které však navzájem těsně souvisejí, ačkoli každý z nich podává samostatný úsek činnosti.

1. **Ing. Gilbert jako žurnalista.** Jakožto odborný dozorce časopisu Český filatelista, jehož jméno bylo uvedeno v záhlaví tohoto listu od r. 1939 až do konce č. 1943, byl společně s hlavním redaktorem Bohumilem Ševčíkem a redaktorem Č. Pacákem zodpověden za útoky, denunce a nadávky, uveřejňované v tomto časopise v letech 1939 – 1943. Téměř v každém čísle jsem byl napadán přímo nebo nepřímo s udáním plného jména a pro svůj rasový původ, při čemž vrcholu podlosti bylo dosaženo v dvojčísle 15/16 ze dne 1. srpna 1941, kde na straně 267 jsem byl plným jménem /Žid Ervín Hirsch/ obviněn, že jsem psal politické články ve filatelii, s jmenováním onoho článku 'Omývání hnědého mouřenína'. Tento článek s výslovně protiněmeckou tendencí jsem skutečně před okupací Československa napsal, upozornění na tuto skutečnost znamenalo v roce 1941 nejzáudnější a nesurovější denunciaci. Stejně nebezpečná byla v časopise denunciaci, v níž jsem byl obviňován, že rediguji dále tajně časopis, ačkoli podobná činnost byla pro můj židovský původ zákony okupantů přísně zakázána. /Viz článek Čtrnáctidenník židovských sběratelů rediguje židozedenář Hirsch v č. 9 ze dne 5.V.1939/. V tomtéž časopisu bylo uváděno, jak nadměrně jsem požíval příjmy jakožto tajemník Družstva hospodářských lihovarů /článkem Židozedenáři ve filatelii v č. 6 z 24.III.1939/ s denunciací, že jsem býv. ta-

jemníkem uprchlého žida vrchního ředitele Arnošta Berky, s platem 120.000 K, mnohokrát zdůrazňováno, že jsem členem zednářské lóže /viz článek Ervín na výstavě Žid, nepřítel lidstva v č. 23/, zaměstnancem Dr. Jaro Stránského z Brna /viz Praktiky židozedenářů ve filatelii v č. 7/ a mn. j. Z těchto útoků je patrné, se časopisu za odborného dozoru Ing. Dr. R. Gilberta jednalo výlučně o odstranění mé osoby nejen z filatelie, ale v pravém slova smyslu ze světa vůbec. Na spoluvníka B. Ševčíka podávám zvláštní oznámení.

2. **Ing. Gilbert jako odhadce.** Možno-li na činnost časopiseckou pohlížet snad jen jako na spoluvín, nelze takto omlouvat činnost další, v níž Ing. Gilbert vystupuje především jako odhadce sbírek, a to jak sbírek zabavených, tak i sbírek denunciacemi objevených. K činnosti odhadce přihlásil se Ing. Gilbert německým okupantům dobrovolně, ačkoliv jako soudní znalec mohl klidně odmítnout odhadování, jež do jeho znaleckého oboru /zkoušení pravosti a jakosti známek/ vůbec nenáleželo. Ing. Gilbert využil správně velké finanční možnosti, které mu tato funkce poskytne. Byl později nejen odhadcem, nýbrž přímo zaměstnancem německé policie pro oceňování sbírek, zabavených tzv. politickým provinilcům, emigrantům a židům. Jeho intimní styky s Reichsbankratem Unternöhlem z úřadu Reichsprotektora učinily z Ing. Gilberta v té době nejobávanější osobu v filatelistických kruzích pražských. Vyšetřování zajisté objasní jeho poměr k výše uvedenému Reichsbankratovi, jeho úřední příjmy od německých okupantů, jakož i roli, kterou hrál při nuceném odprodeji známek sběratelů a známkových skladů pražských židovských obchodníků se známkami.

3. **Ing. Gilbert jako denunciant.** Koncem roku 1939 jsem byl navštíven v bytě dvěma německými policejními úředníky, kteří vykonali zevrubnou prohlídku bytu, hledajíc hlavně 'obrovské' zásoby a sbírky známek. Byl jsem jimi odveden do ARY, kde jsem byl po tři hodiny vyšetřován a dotazován, kde nám své milionové známkové hodnoty. Když se mi podařilo přesvědčiti a doložiti, že jsem se věnoval filatelii jako redaktor, soudní znalec atd. atd., vždy jen z hlediska studijního, a po přezkoumání mých finančních poměrů, byl jsem propuštěn. ... Od druhého policejního úředníka, Čecha, jsem se dozvěděl ... že denunciaci pochází od prof. Gilberta. " V dalších bodech trestního oznámení E. Hirsch popisuje, že mu ještě před vznikem protektorátu, v únoru

1939, byly zabaveny ministerstvem financí dva kufry známek, které u něho uložit honorární konzul Berka před odchodem do exilu. Za protektorátu pak byl předveden na ministerstvo, kde mu byly tyto kufry přeloženy a byla provedena jejich prohlídka. Té se měl jako znalec zúčastnit i R. Gilbert, který „při prohlídce alba Československa, z něhož si vrchní ředitel Berka vybral největší rarity před odjezdem z Prahy, upozorňoval Ing. Gilbert na každou chybějící známku s poukazem, že je mu sbírka známa a chybějící známky obsahovala. Touto denunciací, která zřejmě přesahovala rámec povinnosti i svědomitého znalce, ocitl jsem se v situaci emigrantova spoluviníka, což při mém židovském původu mohlo mít katastrofální následky.“ Dále uvádí, že RG měl sbírku odhadovat a její část snad i sám koupit.

„4. **Ing. Gilbert jako denunciant.** Ještě dříve, nežli přišlo nařízení okupantů o zákazu návštěvy známkových burs židy, vykázal Ing. Gilbert židovské účastníky z kavárny Luxor na Václavském náměstí v Praze. Tuto okolnost doložím svědectvím hodnověrných svědků.

5. **Zpronevěra sbírky.** Známy pražský sběratel Alfréd Šubák nepřihlásil, jak byla jeho povinnost jako žida, při nuceném soupisu jednu ze svých sbírek, speciální sbírku Belgie, jakož i některé rarity rakouské. Svěřil se mi se svými obavami, zda to nebude mít pro něj následků. Můj dotaz, ví-li o těchto nepřihlášených sbírkách Ing. Gilbert, který s ním byl v přátelských stycích, zodpověděl kladně. Poradil jsem mu, aby ony sbírky svěřil přímo Ing. Gilbertovi. Před svou deportací do Polska si mi s pláčem stěžoval, že mu Ing. Gilbert nechtěl vydat tyto sbírky ani zaplatit nějakou částku za ně, vymlouvaje se, že je měl na venkově a že mu tam byly odcizeny. Alfréd Šubák, jenž byl později s manželkou zaplynován v Osvieczimi, odjel vinou Ing. Gilberta téměř bez prostředků. Okolnost, že Gilbert odmítl vydat majiteli svěřenou sbírku, může potvrdit svědecky též JUDr. Julius Munk, Praha-XII, Stalinova 133.

6. **Ing. Gilbert se obohacuje.** Intimní styky s Reichsbankratem Unternöhlem a své funkce jako odhadce a důvěrník německých úřadů zneužíval Ing. Gilbert soustavně pro vlastní zájmy a obohacování. Záměrně nízkými odhady si umožnil levný nákup největších sbírek a rarit. Tak zakoupil na př. z odhadované jím sbírky emigrovavšího vrchního ředitele Arn. Berky známky za jím odhadnutou cenu 21.370,- K, ačkoliv ...tehdejší hodnota byla desetinásobná ... Filatelistická veřejnost mluví o nákupu milionových hodnot ... V zájmu objasnění této činnosti Ing. Gilberta by bylo záhodno zabezpečit nejen sbírky v jeho bytě, ale i zajistit sbírky uschované a odprodané.“

Podání končí takto: „Činím o všech těchto okolnostech toto trestní oznámení ... a navrhuji, aby Ing. Gilbert byl vzhledem ke svému zruďnému chování, denunciantství a kolaborantství s německými okupanty zajištěn a postaven před Lidový soud.

V Praze, dne 11. června 1945. Ervín Hirsch.“

JUDr. LADISLAV HAŠKOVEC
ADVOKÁT A OBHÁJCE VE VĚCÍCH TRESTNÍCH
PRAHA II,
MEZIBRANSKÁ UL. Č. 3
TELEFON ČÍSLO 316-76 - ČÍSLO ÚČTU POŠTY SPORITELNY SOŠRAH

Dr. H./H.
Váženému

Veřejnému žalobci
mimořádného lidového soudu
v Praze - Pankrácí
Krajský trestní soud.

Ervín Hirsch, redaktor v Praze-V., Meislova 17

zast. JUDrem Ladislavem Haškovec, advokátem v Praze-XII., Mezibranská 3

opětuje trestní oznámení na Ing. Rudolfa Gilberta v Praze - XII., Rejskova ul. 2 s návrhem na jeho zajištění.

Jednou s plnou mocí.

Veřejný žalobce mim.ř. lidového soudu.

I. V červnu 1945 předložil jsem Policejnímu ředitelství /bezpečnostnímu oddělení v Praze / a poté Komisi pro vnitřní národní bezpečnost v Praze trestní oznámení proti Ing. Dr. Rudolfu Gilbertovi, profesoru Státní grafické školy a soudnímu znalci z oboru filatelie, bytem v Praze-XII., Rejskova 2 v němž jsem doloženě přednesl o jmenované okolnosti, z nichž jest patrné, že se dopustil řady trestních činů podle retribučního dekretu presidenta republiky a proti národní cti.

Obžaloval jsem jej, že za německé okupace a/ byl inspirátorem štvavých a denunциаčních útoků proti